

A KÚRIA

mint felülvizsgálati bíróság

v é g z é s e

Az ügy száma: Gfv.VI.30.252/2021/6.

A tanács tagjai: Dr. Farkas Attila a tanács elnöke

Dr. Gáspár Mónika előadó bíró

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin bíró

A felperes: felperes1

A felperes képviselője: Temesi Váradi Ügyvédi Iroda cím1

Az alperes: alperes1

Az alperes képviselője: dr. Holhós-Kovács Szilárd ügyvéd cím2

A per tárgya: közgyűlési határozat bírósági felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma:

Debreceni Ítéltábla Gf.II.30.065/2021/11. számú végzés

Az elsőfokú bíróság neve és a határozatának száma:

Miskolci Törvényszék 10.G.40.092/2020/19. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős végzést hatályon kívül helyezi, és a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

Megállapítja, hogy a felperesnek 98.500 (kilencvennyolcezer-ötszáz) forint, az alperesnek 30.000 (harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költsége merült fel.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az alperes a Miskolci Törvényszék 11.Pk.60.042/2016/6. számú végzésével nyilvántartásba vett egyesület.

[2] Az alperes alapszabályának 10. pontja értelmében az egyesületnek rendes és különleges jogállású tagjai is lehetnek: különleges jogállásúnak a tiszteletbeli és a pártoló tagok minősülnek, az egyesület alapítói valamennyien rendes jogállású tagok. Pártoló tag az lehet, aki az egyesület tevékenységét – a közgyűlés által meghatározott jogok és kötelezettségek gyakorlása, illetve teljesítése mellett – időszakosan vagy rendszeresen támogatni kívánja; az egyesület tevékenységében vagyoni hozzájárulással vesz részt; az egyesület által megszerzett vadászterületen vadászati és egyéb kapcsolódó tevékenység (létesítmény-építés, -elhelyezés) végzésére a tagfelvételtől szóló közgyűlési határozatban meghatározott feltételekkel jogosult, illetve köteles.

[3] Az alapszabály 18. pontja rögzíti – többek között –, hogy a közgyűlésen szavazati jog kizárólag a rendes jogállású tagokat illeti meg, a rendkívüli jogállású (pártfogó és tiszteletbeli) tagokat részvételi és – a közgyűlés rendjének megfelelő – nyilatkozattételi (tanácskozási) jog illeti meg.

[4] A 12. pont tartalmazza, hogy a különleges jogállású tagok alapszabályban meg nem határozott jogait és kötelezettségeit az adott különleges jogállású tag felvételéről döntő közgyűlési határozat és annak megfelelően a később meghozott közgyűlési határozatok

határozzák meg. Ezzel párhuzamosan szól a 15. pont a pártoló tag tagsági jogviszonyának felmondásáról: eszerint az adott különleges jogállású tag tagsági jogviszonya a tagfelvételtől döntő közgyűlési határozat, továbbá – az annak megfelelően – a későbbiekben meghozott közgyűlési határozatok által meghatározott feltételek, kötelezettségek teljesítésének hiánya, avagy elmulasztása miatt mondható fel.

[5] A felperes 2017-ben kérte pártoló tagként a tagfelvételét, kérelmét az alperes befogadta és a közgyűlés megtárgyalta. Az alperes ezt követően biztosította is a felperes részére pártoló tagként – annak ellenére, hogy az őt megillető tagsági jogok és az őt terhelő kötelezettségek meghatározásával közgyűlési határozatot nem kapott – az egyesület keretein belül a vadászati tevékenységben való részvételt, és 2018., 2019. években meghívta az alperes közgyűléseire, amelyeken a felperes pártoló tagként részt is vett.

[6] A felperes az őt pártoló tagként terhelő vagyoni hozzájárulás fizetési kötelezettségét 2017., 2018. és 2019. évekre teljesítette: belépésekor az alapszabály rendelkezéseinek megfelelően 800.000 forint vagyoni hozzájárulást, ezt követően pedig a közgyűlés által meghatározott 200.000 forint éves tagdíjat teljesítette.

[7] Az alperes közgyűlése azt követően, hogy a 10/2019. (05.18.) számú határozattal felhatalmazta az egyesület elnökét arra, hogy közös megegyezéssel szüntesse meg a felperes pártoló tagsági jogviszonyát, a 2020. augusztus 1-jén tartott ülésen hozott 4/2020. (08.01.) számú határozattal a felperes pártoló tagsági viszonyát 30 napos határidővel felmondta, arra hivatkozással, hogy a felperes a vadászat szabályait megszegte, és elmulasztotta a 2020. évi tagdíj, illetve hozzájárulás megfizetését.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

[8] A felperes keresetében a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 3:35. §-a alapján a 4/2020. (08.01.) számú közgyűlési határozat hatályon kívül helyezését kérte.

[9] Az alperes ellenkérelme elsődlegesen a per megszüntetésére, érdemben a kereset elutasítására irányult.

Az első- és a másodfokú határozat

[10] Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperes 4/2020. (08.01.) számú közgyűlési határozatát hatályon kívül helyezte.

[11] Ítéletének indokolása szerint – tagsági jogai tényleges gyakorlásán és kötelezettségei teljesítésén keresztül – megállapíthatónak találta a felperes pártoló tagsági jogviszonyának 2017. évi létrejöttét, erre figyelemmel a felperes keresetőségi jogának fennállását. A keresettel támadott határozat jogszabályértő jellegének érdemi vizsgálatával pedig

megállapította a bíróság, hogy – a kereset helytálló érvelésének megfelelően – mulasztott az alperes, amikor nem hívta meg a felperest a perbeli határozatot hozó közgyűlésre, mulasztása a határozatot jogszabálysértővé tette.

[12] Az alperes fellebbezése folytán eljáró ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az eljárást a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 240. § (1) bekezdés a) pontja alapján – a Pp. 176. § (1) bekezdés g) pontjára is tekintettel – megszüntette.

[13] Végzésének indokolásában a felek között vitás pártoló tagsági jogviszony létrejöttét illetően rögzítette, hogy a belépési kérelem közgyűlés általi elfogadása kellő többséggel meghozott alakszerű határozattal kell történnjen, anélkül – a Ptk. 3:67. § (1) bekezdése, 3:75. § (2), (3) és (4) bekezdései és az alapszabály II.7. pontja alapján – a pártoló tagsági jogviszony nem jön létre. Kiemelte, hogy az alperes állításával szemben, miszerint a felperes pártoló tagsági jogviszonyáról közgyűlési határozatot nem hozott, ezért nem áll az rendelkezésére, a felperesnek kellett a perben – akár a bizonyítási szükséghelyzet szabályainak alkalmazásával – bizonyítania tagsági jogviszonyát és ebből következő perindítási jogát a Pp. 265. § (1), (2) és (3) bekezdése szerint. A felperes a 2020. november 25-i válasziratában maga is arra hivatkozott, hogy esetében nem született a tagfelvételtől közgyűlési határozat, majd a 2021. január 6-i tárgyaláson úgy pontosította előadását, hogy 2017. évben részt vett közgyűlésen, ahol tárgyalták a pártoló tagságát és ennek eredményeképpen pártoló taggá vált, de az ellenkérelem megismeréséig nem tudott arról, hogy a belépéséről alakszerű határozatot hoztak volna. Ez utóbbi nyilatkozatot a felperes fellebbezési ellenkérelme iratellenesen értelmezte, egyben meg nem engedett változtatást jelentett a tényelőadásában [Pp. 373. § (1) bekezdés], amikor a felperes a másodfokú eljárásban már azt állította, hogy 2017. évben az alperes közgyűlése határozattal fogadta el a belépési nyilatkozatát, amelynek csupán a kézbesítése maradt el.

[14] Hangsúlyozta a jogerős végzés, hogy a felek perben irányadó egyező előadása szerint a felperes pártoló tagként kért felvételtől az alperes közgyűlése nem hozott alakszerű határozatot. Az ítélőtábla ebből arra következtetett, hogy a felperes pártoló tagsági jogviszonya nem jött létre, ezért a Ptk. 3:35. § (1) bekezdése értelmében keresetindítási jog nem illeti meg.

Felülvizsgálati kérelem, ellenkérelem

[15] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős végzés hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság utasítását kérte új eljárásra és új határozat hozatalára.

[16] Arra hivatkozott, hogy a jogerős végzés a Pp. 4. § (2)-(4) bekezdésébe, 5. § (1) és (2) bekezdésébe, 6. §-ába, 33. §-ába, 237. § (1)-(5) bekezdésébe, 263. § (1) és (2) bekezdésébe, 265. § (1)-(5) bekezdésébe, 373. § (5) bekezdésébe, 379. §-ába, illetve a Ptk. 3:35. § (1) bekezdésébe, 3:36. §-ába, valamint az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény (Civil tv.) 4. § (5) bekezdésébe ütközően jogszabálysértő.

[17] Előadta, hogy az ítéletábra tévesen vette figyelembe és mérte össze a 16. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozatát és a fellebbezési ellenkérelme tartalmát. Állította egyrészt, hogy mindkét perbeli nyilatkozata egyező abban a körben, hogy a felperes pártoló tagságát kérelmére az alperes közgyűlése tárgyalta, annak eredményeként taggá vált és bizonyosan született határozat is (csak a birtokába nem került ebben a formában), hiszen tagsági jogait ezt követően gyakorolhatta. Rámutatott továbbá, hogy a jogerős végzés indokolásával ellentétben a felperesnek volt indítványa a bizonyítási szükséghelyzet alkalmazására, ahogy azt a 16. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv szintén tartalmazza. Az elsőfokú bíróság annak alkalmazásával kötelezte is az alperest a tagfelvételtől döntő közgyűlési határozat becsatolására.

[18] Kitért arra is, hogy a jogerős végzés meghozatalát követően szerzett tudomást az alperes 2018. március 24-i közgyűlési jegyzőkönyvéről és az abban rögzített döntésről a felperes (és más pártoló tagok) tagsági jogviszonyának „megerősítéséről”. Hangsúlyozta ezzel kapcsolatban az alperes valótlan tényállításait a per során, illetve azt is, hogy amennyiben a megszüntetés alapját jelentő hiány orvoslására lehetőséget kapott volna a másodfokú eljárásban, azt az utólag kézhez vett jegyzőkönyvvel már korábban megtehetette volna.

[19] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme elsődlegesen a felülvizsgálati eljárás megszüntetésére – tartalmilag a szerinte visszavontnak tekintendő felülvizsgálati kérelem miatt az iratok visszaküldésére –, másodlagosan a jogerős végzés hatályban fenntartására irányult. Egyetértett a jogerős végzés indokaival.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

[20] A Kúria a jogerős végzést a Pp. 423. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és azt az ott megjelölt okból – az alábbiak szerint – jogszabálysértőnek találta.

[21] A felülvizsgálati ellenkérelemben foglaltak miatt elsőként azt rögzíti, hogy a Pp. 243. § (1) bekezdésének és a 178. § (2) bekezdésének, közelebbről a fellebbezési határidőn belül előterjesztett keresetlevél ismételt benyújtásának és az eljárást megszüntető végzés elleni fellebbezési jogról való lemondás szabályának nem tulajdonítható a felülvizsgálati kérelemre kiterjedő tartalom: a felülvizsgálat ugyanis a jogerős határozattal szemben igénybevehető rendkívüli perorvoslat. A felperes felülvizsgálati kérelme érdemi elbírálásának nem volt eljárásjogi akadálya az ügyben.

[22] Az ügy érdemét illetően előrebocsátja a Kúria, hogy a Ptk. hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptké.) 10/A. §-ának (1) bekezdése kettős feltétel közé szorítja a különleges jogállású tagok keresetindítási jogát a Ptk. 3:35. §-a alkalmazása szempontjából: egyesület sérelmezett határozatának hatályon kívül helyezését a különleges tagi jogállású személyek kizárólag e jogállásuk fennállása mellett és érintettségük esetén kérhetik a bíróságtól, annyiban,

amennyiben a támadott határozat rájuk nézve jogot vagy kötelezettséget állapít meg, ezeket kiterjeszti vagy korlátozza, illetve megszünteti.

[23] Jelen ügyben a keresettel támadott közgyűlési határozat tartalma kétségtelenné teszi a felperes perbeli legitimációját a közvetlen érintettséget illetően, hiszen a kérdéses határozat éppen a felperes – egyébként fennállónak tekintett – pártoló tagsági jogviszonyának megszüntetéséről rendelkezik. A perben ennek ellenére mégis az a sajátos helyzet állt elő az alperes védekezésére tekintettel, hogy kérdésessé vált a keresetösségi jog első feltétele, a felperes különleges tagi jogállása, pártoló tagsági jogviszonyának létrejötte, holott azt közvetetten maga a támadott közgyűlési határozat szintén alátámasztotta.

[24] A jogviszony létrejötte körében megalapozottan utalt a felperes a felülvizsgálati kérelmében a bizonyítási szükséghelyzet intézményének alkalmazására tett indítványára és nyilatkozatának téves értékelésére – végső soron jogsértő mellőzésére – a felülvizsgálattal támadott jogerős végzés eredményeként.

[25] Leszögezi a Kúria, hogy a felperes pártoló tagi jogállását eredményező döntés meghozatala és annak megfelelő dokumentálása, nemcsak a határozatok, de a tagság nyilvántartása is az alperes feladatkörébe tartozott [Ptk. 3:67. § (1) bekezdés, 3:75. § (2)-(4) bekezdés, 3:19. § (1) bekezdés, 3:80. § i) és j) pont], ugyanakkor az előzőekkel bizonyítható (bizonyítandó) tény igazolása a felperes bizonyítási érdeke volt, ami felvetette a bizonyítási szükséghelyzet alkalmazásának szükségességét és lehetőségét a perben [Pp. 265. § (1)-(3) bekezdés].

[26] A felperes – nyilvánvalóan annak tudatában, hogy a perben őt terheli az alperes által vitássá tett pártoló tagsági jogviszonya fennállásának, ezáltal keresetösségi jogának bizonyítása, ami egyben szükségtelemmé is tette az elsőfokú bíróság anyagi pervezetését az adott bizonyításra szoruló tényt érintően a bizonyítási érdekekkel és teherrel összefüggésben [Pp. 265. § (1) bekezdés, 237. § (2) bekezdés] –, a másodfokú bíróság végzésének indokolásában írtakkal ellentétben kifejezetten élt a bizonyítási szükséghelyzet intézményének lehetőségével.

[27] A 2021. január 6-i elsőfokú tárgyalás jegyzőkönyvéből kitűnően a felperes nemcsak arról nyilatkozott, hogy 2017-ben részt vett a pártoló tagságát tárgyaló közgyűlésen, és annak eredményeként pártoló taggá vált (vagyis a közgyűlés döntött a tagfelvételi kérelme elfogadásáról), és hogy „bizonyosan kellett szülessen” erről határozat (10.G.40.092/2020/16. jegyzőkönyv 1. oldal, 4. oldal), de egyben indítványozta a Pp. 265. § (3) bekezdésének alkalmazását, a bizonyítási szükséghelyzet megállapítását és az alperes kötelezését a vonatkozó (az alperes által megjelöltek szerint a 3/2017. számú) közgyűlési határozat csatolására, mulasztása esetén pedig a felperes pártoló tagsági jogviszonya és ebből következő keresetösségi joga megállapítását (10.G.40.092/2020/16. jegyzőkönyv 2. oldal harmadik bekezdés). Indítványának megfelelően az elsőfokú bíróság tárgyaláson kihirdetett végzésével kötelezte is az alperest a felperes pártoló tagsági jogviszonyával kapcsolatos közgyűlési határozat csatolására.

[28] Annak ellenére, hogy a felperes indítványára és az elsőfokú bíróságnak az alpereshez intézett felhívására végül mégsem történt meg a felperes tagfelvételéről döntő közgyűlési

határozat – vagy legalább a tagfelvételi kérelmet megtárgyaló közgyűlési jegyzőkönyv, avagy egyéb, a tagfelvételre vonatkozó okirat, akár tagnyilvántartás – csatolása a bizonyítási eljárás során, kétségtelen, hogy az alperes a felperes tagfelvételi kérelmét befogadta és intézte, el is bírálta, a felperest pártoló tagjai sorába felvette, részére tagsági jogainak gyakorlását – idetartozóan részvételét tanácskozási joggal a döntéshozó szerv ülésein, valamint a vadászati jog gyakorlását – az egyesület keretein belül biztosította, kötelezettségeinek (vagyoni hozzájárulás, tagdíj fizetés) teljesítését előírta, és el is fogadta. Mindebből következően helye volt a Pp. 265. § (3) bekezdésében írt jogkövetkezmény alkalmazásának az ügyben, ahogy azt végkövetkeztetését tekintve az elsőfokú bíróság ítéletében meg is tette: a bizonyítási szükséghelyzetben lévő felperes által bizonyítandó tény, a pártoló tagsági jogviszonya létrejöttéhez vezető, tagfelvételi kérelmét elfogadó közgyűlési döntés – amelynek létevel kapcsolatban kétely az előzőekben kiemelt egyéb körülmények mellett nem kellett, hogy felmerüljön a bíróságban – valósnak volt elfogadható a perben.

[29] Mindebből következően tévesen következtetett az ügyben másodfokon eljáró bíróság a felperes pártoló tagsági jogállásának és egyben perindítási jogának hiányára, ez okból az eljárás megszüntetésének ebben teljesülő feltételére.

[30] Az előzőekben megállapítottak egyben szükségtelenné tették a felülvizsgálati kérelem vizsgálatát a további, így a másodfokú eljárásban pótolható hiányra vonatkozó részében.

[31] A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős végzést a Pp. 424. § (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és az ügyben másodfokon eljáró bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

[32] A megismételt másodfokú eljárásban az előzőek figyelembevételével kell döntenie a másodfokú bíróságnak az alperes fellebbezéséről és az elsőfokú ítélet felülbírálatáról.

Záró rész

[33] A felülvizsgálati eljárásban felmerült költség körében a Kúria a felek jogi képviselőjével felmerült és általuk a megbízási szerződésekben kikötött mértékben felszámított ügyvédi munkadíjak összegét [32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pont], valamint a felperes esetében az általa megfizetett 35.000 forint felülvizsgálati eljárási illetéket a Pp. 424. § (4) bekezdése szerint csak megállapította, viselésükről a megismételt eljárásban kell döntenie.

[34] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2022. április 12.

Dr. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Gáspár Mónika s.k. előadó bíró, Dr. Simonné dr.
Gombos Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelül: